

Húð og kynsjúkdómar Inngangur

Jón Hjaltalín Ólafsson dr med
Dósent
Jan 2012

Húðsjúkdómar inngangur

- Talið að 10-20% allra sjúklinga sem leita læknis hafi húðsjúkdóma
- Mismunandi eftir fjölda og aðgengi að sérfræðingum
- Allir læknar þurfa að hafa lágmarkspækkingu á húðsjúkdómum
- Lágmarkspækking á “nomenclatur”
- Lágmarkspækking á anatomiu og biologi húðar

Inngangur. Bækur:

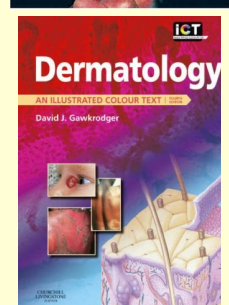
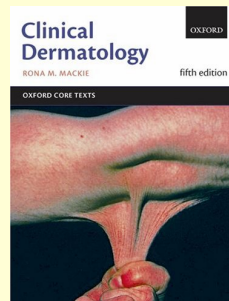
[Textbook of Dermatology.](#)

By Rook Wilkinson 3600 bls ca 700 \$

[Clinical Dermatology](#)

by Rona M. MacKie \$ 50

- [Clinical Dermatology 2012](#)
- by M.D., C. G. Weber (Kindle Edition - Oct 30, 2011) - Kindle eBook (read for free, [Join Amazon Prime](#)) \$9.95
- [Dermatology: An Illustrated Colour Text](#)
- by David Gawkrödger \$ 60
- [Color Atlas & Synopsis of Clinical Dermatology](#) –
- by Thomas B., Md. Fitzpatrick, et al; \$60 –

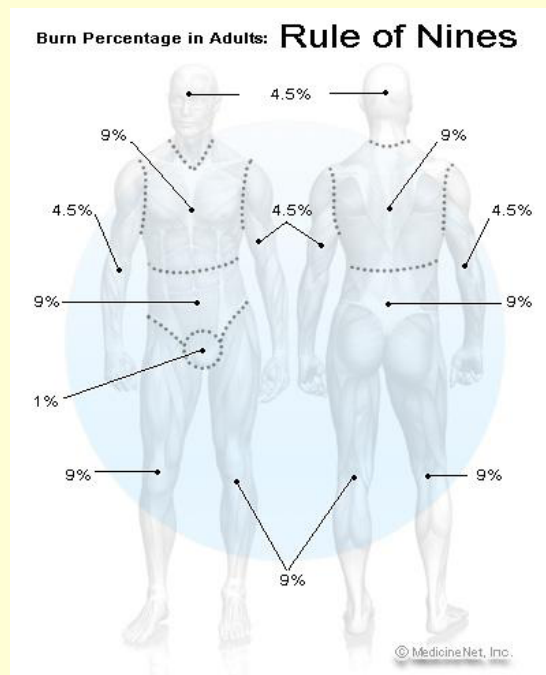

Kennsluvefur frá Swiss

- www.swisdom.org
- www.swisdom.org/members/account.php
- Skráning fyrir stúdenta.
- Enginn kostnaður
- www.dermis.net myndir af húðsjúkdómum
- www.emedicinehealth.com/medical-pictures-popular/article.htm

Húðsjúkdómar inngangur

- Mikilvægt að geta áætlað yfirborð húðsjúkdóms þannig að magn lyfs/áburðar verði rétt
- Yfirborð húðarinnar er ca 2m²
- 9% reglan notuð til að áætla yfirborð húðar m.t.t. bruna

Yfirborð húðar: 9 % REGLAN :

- Höfuð..... 9%
- Armar x 2 = 18%
- Búkur.....x 2 = 18%
- Læri framan.....x 2 = 18%
- Læri aftan.....x 2 = 18%
- Fætur frá hnjámx 2 = 18%
- Kynfæri1 %
- **100 %**

Inngangur: SJÚKRASAGA

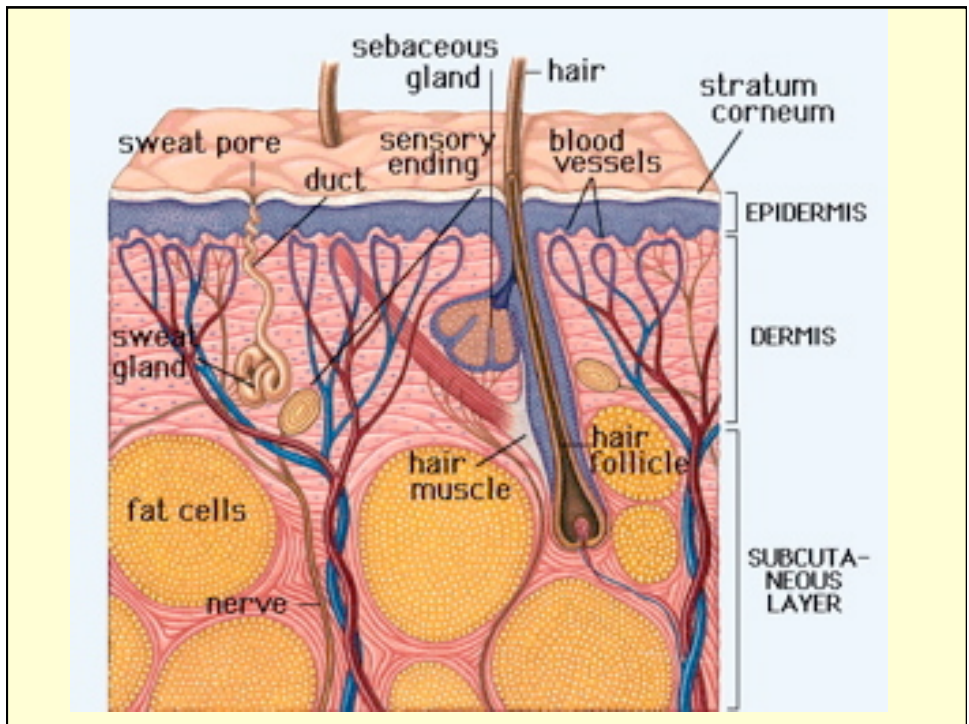
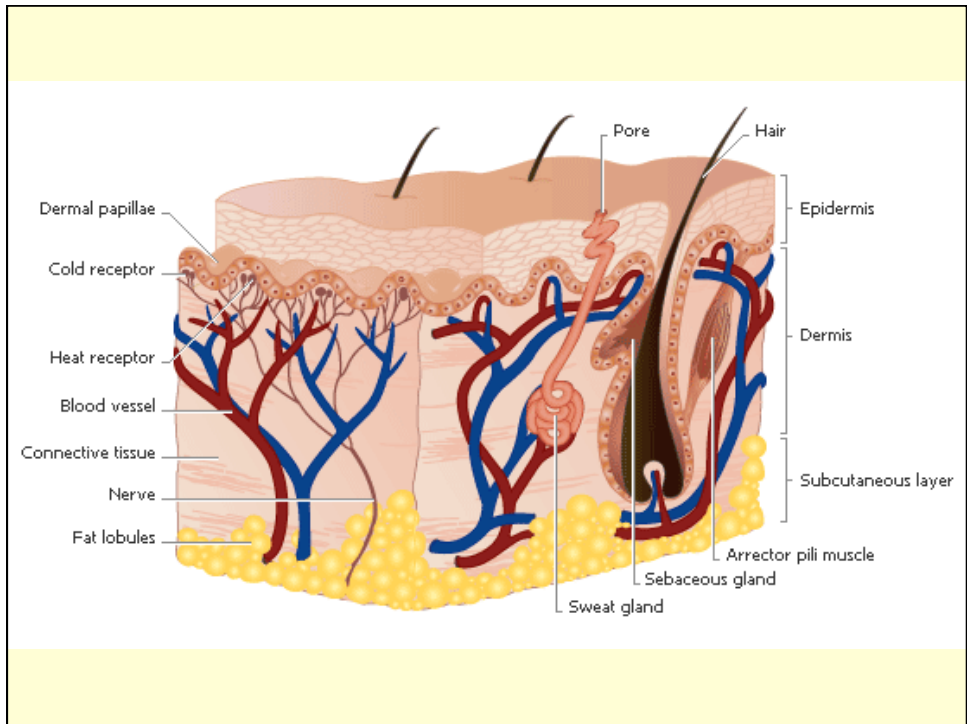
- ❖ Hversu lengi ?
- ❖ Hvernig byrjuðu útbrotin ?
- ❖ Eru þau á öðrum stöðum ?
- ❖ Kláði, sviði, brunatilfinning, ?
- ❖ Verið erlendis ?
- ❖ Starf ? Tómsundur ?
- ❖ Fjölskyldusaga ?
- ❖ FYRRI MEÐFERÐIR ??
- ❖ Álit sjúklings !!

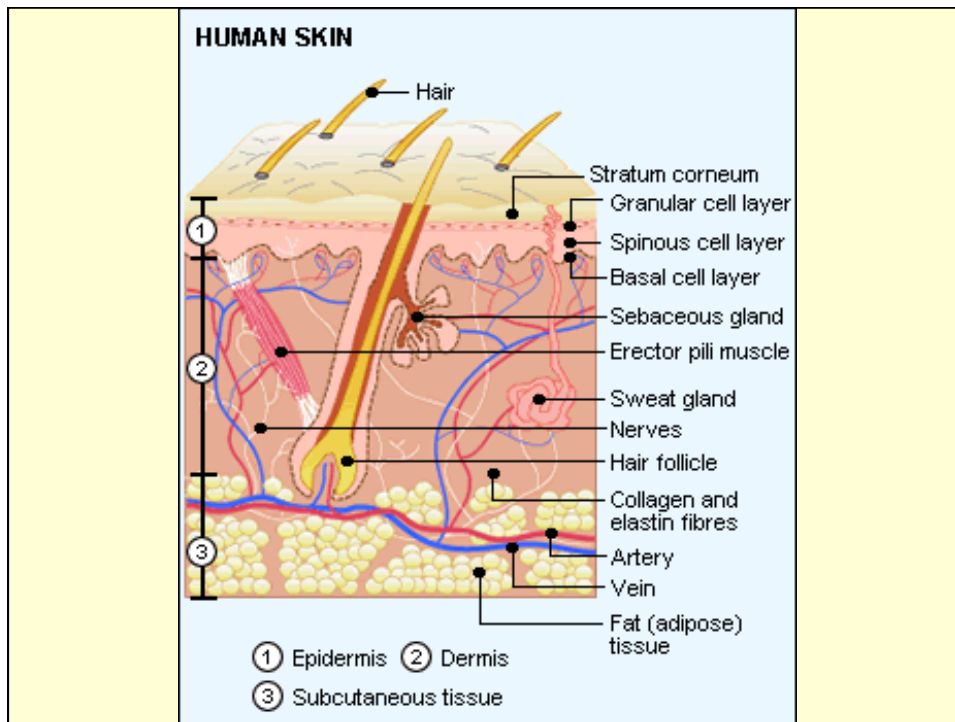
Inngangur

- **LÝSING Á HÚÐBREYTINGUM, orðalisti, nokkur dæmi:**
- ATROFIA = MINNKUN, ÞYNNING
- BULLAE = STÓR BLAÐRA
- CICATRIX = ÖR
- CRUSTA = SKORPA
- EROSIO = YFIRBORÐSSÁR, HRUFL
- ERYTHEMA = ROÐI
- EXCORIATIO = KLÓR
- FISSURA = SPRUNGA
- HYPERTROFIA = OFVÖXTUR, ÞYKKUN
- MACULA = FLATUR BLETTUR

Inngangur

- **LÝSING Á HÚÐBREYTINGUM, orðalisti, frh.**
- NODULUS - TUMOR = HNÚTUR, ÆXLI
- PAPULA = LÍTILL HNÚTUR
- PLAQUE = ÞYKKILDI
- PUSTULA = GRAFTARBÓLA
- SCLEROSIS = HERSLI
- SQUAM = SCALE = HREISTUR
- ULCUS = SÁR
- URTICA = ÞINUR
- VESICULA = LÍTIL BLAÐRA

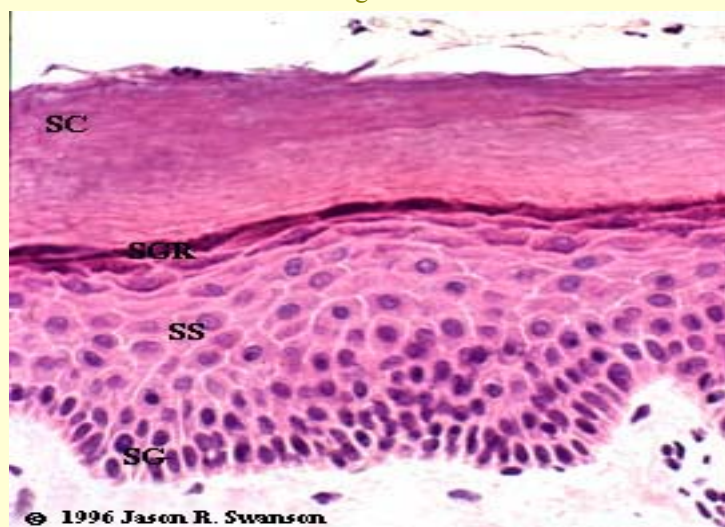
Epidermis:

SC=stratum corneum.

SGR= str granulosum.

SS= str spinosum.

SG= str germinativum

ANATOMIA HÚÐAR : *Epidermis*

Þykkt: 0,05 - 0,5 mm

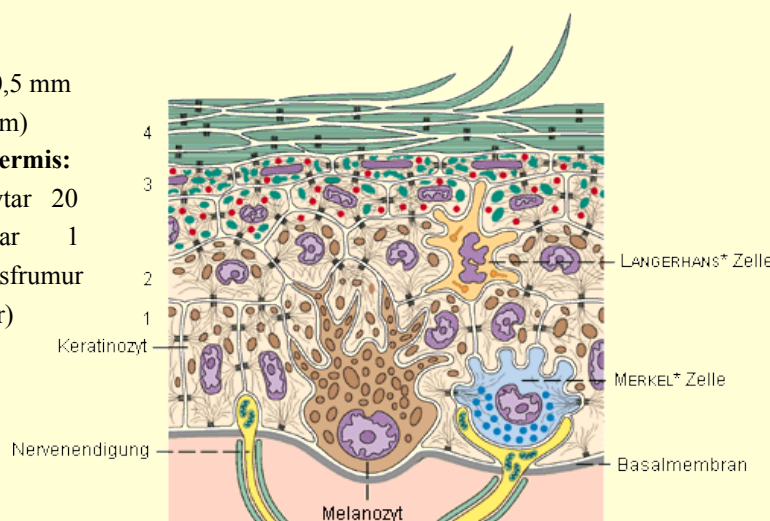
(meðaltal 0,1mm)

Frumur í epidermis:

Keratinocytar 20

Melanocytar 1

Langerhansfrumur
(Nevocytar)

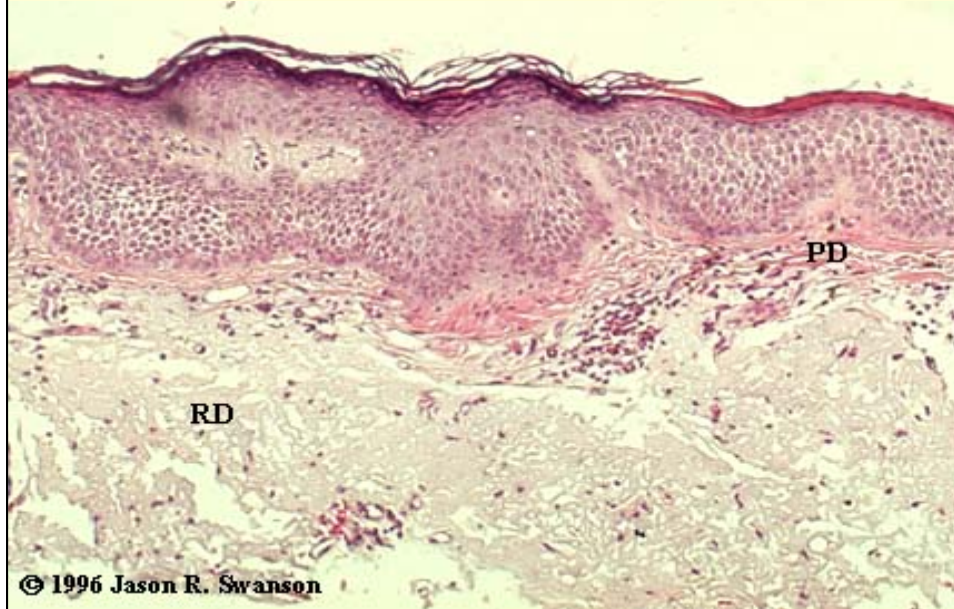

ANATOMIA HÚÐAR: *Dermis* (*Corium, leðurhúð*)

Þykkt: 1-5 mm

- Papillary dermis efst (10%),
- Reticular dermis neðst (90%)
- Dermis vegur um 15-20% af heildarþyngd líkamans
- Millifrumuefni : Proteoglycan (PG). Polysaccarid og protein mynda vatnsbindandi macromolekul. Gelatin efni, hyaluronsýra.
- Collagen (75% af þurrvigti),
- Elastin

Papillary Dermis: æða og frumuríkur
Reticular Dermis: bandvefsríkur

*ANATOMIA HÚÐAR, **Dermis** frh*

- Dermis frh:
- Frumur í dermis :
 - **Fibroblastar,**
 - Histiocytar, (macrophagar),
 - Mast frumur,
 - Lymphocytar,
 - Plasmafrumur,
 - Eosinohpílar,

MAGN KREMS / SMYRSLIS
ef borið er á 1 sinni á dag í 1 viku

• Allur líkami	200 g
• Bringa	25 g
• Bak	50 g
• Handleggur	25 g
• Báðar hendur	25 g
• Annar fótleggur	25 g
• Báðir fætur	25 g
• Hársvörður	50 ml.

Helstu útvortislyf sem notuð eru við
húðsjúkdómum

- PÚÐUR** : Zn oxíð, Títan díoxíð, Magnesium silicat
- **KREM** (CREMOR) : EMULSION AF VATNI Í FITUFASA, EÐA FITU Í VATNSFASA
 - **SMYRSL** (UNGUENTUM) : FITA
 - **PASTA** : PÚÐUR Í SMYRSLI, VER FRÍSKA HÚÐ FYRIR VÖKVA, T.D. KRINGUM SÁR.
 - **LINIMENT** : PÚÐUR Í VÖKVA, OFTAST Í OLÍU.
 - Á ÍSLENSKLU KALLAÐ FLEYTI.
 - SPRITTLAUSN, ÞURRKAR, KÆLIR.

Helstu útvortislyf sem notuð eru við húðsjúkdómum frh.

• **Tjara : notuð við psoriasis :**

- “Hydroderm tar”, Grenivík
- Tjara 26, 14

D4-vitamin analog, Calcipotriol (Daivonex, Daivobet, Silkis) notað við psoriasis

Helstu útvortislyf sem notuð eru við húðsjúkdómum frh.

• **UNGLINGABÓLULYF:**

- *A-vítamín sýra* (Aberela, Differin),
- *Benzoyl peroxid* (Panoxyl, Duac)
- *Azelain acid* (Skinoren, Finacea)
- *Klindamycin* (Dalacin)
- *Erythromycin* (Zineryt)

• **SÝKLALYF :**

- *Fucidin(Fucidin)*, *Mupirocin* (Bactroban), *neomycin*, *bacitracin* (Topicin), *Retapamulin* (Altargo)

• **SVEPPALYF :**

- *Nystatin*(Mycostatin); *econazole* (Pevaryl); *clotrimazol*(Canesten); *ketoconazole* (Fungoral) ; *terbinafin* (Lamisil), *amorolfín* (Loceryl)

•

*Helstu útvortislyf sem notuð eru við
húðsjúkdómum frh.*

SÁRAVATN :

- Saltvatn (Na Cl).
- Hydrogen peroxid (oxidol, H₂O₂)
- Rivanol

KALIUM PERMANGANAT (KMnO₄) :

- Notkun: Vessandi exem, blandað úr 3 % lausn
- (5 ml í 1 líter af volgu vatni)

Flokkun stera áburða eftir styrkleika

- Stera áburðir eru flokkaðir í 4 flokka eftir styrk.
- Vægustu sterar eru í flokki 1, sterkustu í 4
- Mælt eftir getu til æðasamdráttar
- Flokkun mismunandi eftir löndum
- USA : sterkustu sterar í flokki 1
- Vægustu sterar seldir í lausasölu

Barksterar með væga verkun

Flokkur 1

- Hydrocortison (Mildison[®])
- Hydrocortison með öðrum efnum
 - Daktacort (Mildison og Daktar)
 - Fucidin-Hydrocortison,

Barksterar með meðalsterka verkun

Flokkur 2

Hydrocortison Butyrat : (Locoid),

- **Sterar 2 blandaðir öðrum efnum :**
- Pevison (triamcinolon + Pevaryl)

Barksterar með sterka verkun
Flokkur 3

Betametason (Betnovat)

Betametason dipropionat (Diproderm)

Fluocinolon (Synalar)

Fluticason (Cutivat)

Mometason (Elocon)

• **Sterar 3 blandaðir öðrum efnum :**

• Betametason dipropionat m salicylsýru (Diprosalic)

Barksterar með mjög sterka verkun
Flokkur 4

• Clobetasol (Dermovat)

*Útvortis lyf, frh:
Bólgueyðandi lyf án stera*

- Calcineurin hemill
 - Tacrolimus (Elidel)
 - Pimecrolimus (Protopic)

 - Dýr lyf.
 - Styrkur samsvarandi steraflokkum 1-2